

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **M. F.**, bývajúcej v S., v dovolacom konaní zastúpenej JUDr. Danicou Holováčovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Poštová 14, proti žalovanej **Pharm. Dr. M. F.**, bývajúcej v S., **o vypořádanie majetku združenia**, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 21 C 29/2012, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 17. decembra 2012 sp. zn. 6 Co 173/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobkyne **o d m i e t a**.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Humenné rozsudkom z 2. mája 2012 č. k. 21 C 29/2012-38 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 46.471,49 Eur od 30.3.2012 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti návrh ohľadom úrokov z omeškania zamietol. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a zaviazal žalobkyňu a žalovanú zaplatiť na účet okresného súdu trovy štátu. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalovaná sa dostala s plnením uloženým jej v rozsudku Okresného súdu Humenné z 24.5.2012 č. k. 11 C 23/2007-568 do omeškania dňom nasledujúcim po dni, kedy jej uplynula lehota na plnenie, t.j. dňom 30.3.2012. Vychádzal zo zistenia, že suma, na ktorej zaplatenie bola žalovaná zaviazaná, predstavuje podiel na majetku nadobudnutého spoločnou činnosťou v združení. Dospel k záveru, že až právoplatným zrušením združenia a uplynutím lehoty na splnenie povinnosti, sa žalovaná mohla dostať do omeškania. Žalobkyni preto priznal úroky z omeškania až od 30.3.2012 v rozsahu 9 % ročne z priznanej sumy, čo je v súlade

s ustanovením § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) v spojení s § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. V prevyšujúcej časti jej nárok týkajúci sa úroku z omeškania (t.j. v časti nad 9% za obdobie od 21.1.2009 do 29.3.2012) zamietol. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Prešove rozsudkom zo 17. decembra 2012 sp. zn. 6 Co 173/2012 na odvolanie žalobkyne potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku o zmietnutí žaloby, vo výroku o náhrade trov konania a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. Stotožnil sa so záverom súdu prvého stupňa, podľa ktorého sa žalovaná nemohla dostať do omeškania so splnením peňažného záväzku spočívajúceho v povinnosti vyplatiť žalobkyňu z jej podielu pred rozhodnutím súdu o zrušení podielového spoluvlastníctva a jeho vyporiadaní. Pred týmto rozhodnutím súdu nebolo totiž zrejme rozdelenie jednotlivých vecí patriacich do podielového spoluvlastníctva účastníčok a ani to, aká bude výška finančnej výplaty. Súd prvého stupňa preto správne ustálil okamih, kedy sa žalovaná s plnením záväzku dostala do omeškania a správne, k prvému dňu omeškania ustálil aj výšku úroku z omeškania. V súvislosti s rozhodnutím o trovách konania uviedol, že súd prvého stupňa hodnotil správne z hľadiska hmotnoprávneho nárok na úrok z omeškania ako vec samu. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania musel preto prihliadnuť na úspech a neúspech účastníčok. Keďže žalobkyňa mylne uplatňovala dĺžku doby, za ktorú jej úrok z omeškania patrí, je jej úspech v konaní len čiastočný a porovnateľný s úspechom, ktorý v konaní dosiahla žalovaná. Aplikácia ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p., ktorú použil okresný súd je preto plne dôvodná a zákonná. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala včas dovolanie žalobkyňa. Navrhla rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania opierala o ustanovenie § 238 ods. 2 O.s.p., lebo odvolací súd sa odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci po podaní mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom. Dovolanie odôvodnila najmä tým, že rozhodnutie krajského súdu v otázke určenia okamihu, kedy sa žalovaná s plnením dostala do omeškania, spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. S právnym názorom konajúcich súdov, že sa tak stalo až deň po uplynutí lehoty na plnenie stanovenej v rozsudku súdu, vyslovila zásadný nesúhlas. Rovnako nesúhlasila s rozhodnutím o náhrade trov konania, ktoré odporuje zásade úspechu v konaní a bolo nesprávne vydané v jej neprospech.

Žalovaná svoje právo vyjadriť sa k dovolaniu nevyužila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala účastníčka konania, skúmal predovšetkým jeho prípustnosť. Dospel pritom k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie je zásadne prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a ods. 4 O.s.p..

Žalobkyňa prípustnosť dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p.. Odvolaciemu súdu vytýkala, že pri opätovnom prejednaní veci nerešpektoval právny názor vyslovený dovolacím súdom, hoci bol týmto názorom dovolacieho súdu ako súdu vyššieho stupňa viazaný. V dovolaní bližšie neuviedla, aký právny názor dovolací súd v súvislosti so zostávajúcim predmetom konania vyslovil.

Ustanovenie § 238 ods. 2 O.s.p. pripúšťa dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu za predpokladu, že odvolací súd sa odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu, ktorý vyslovil v danej veci. Základným predpokladom prípustnosti dovolania podľa tohto zákonného ustanovenia je (okrem iného), že dovolací súd v svojom zrušujúcom rozhodnutí uvedie právny názor na otázku dôvodnosti, prípadne nedôvodnosti žaloby (len v takomto prípade sa odvolací súd môže od neho odchýliť). Čo treba považovať za právny názor, od ktorého sa nie je možné odchýliť, Občiansky súdny poriadok obsahovo bližšie nevymedzuje. V súdnej praxi prevláda názor, že pod týmto pojmom treba rozumieť vyslovenie právneho názoru ako právneho pokynu (napr. ktorý právny predpis má súd aplikovať, ako treba právny predpis interpretovať a pod.) smerujúceho k vyriešeniu otázky (ne)dôvodnosti žalobou uplatneného nároku. Súdna prax je jednotná v tom, že za záväzný

právny názor nie je možné považovať pokyn dovolacieho súdu na ďalší procesný postup súdu (napr. na doplnenie dokazovania za účelom zistenia skutkového stavu), ale ani dovolacím súdom vyslovená úvaha inej než procesnej povahy, ktorá by mala slúžiť iba ako námet na ďalšie zameranie pozornosti súdu nižšieho stupňa.

V danom prípade Najvyšší súd Slovenskej republiky v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 2 M Cdo 7/2006 rozsudkom z 28. februára 2007, rozsudok odvolacieho súdu a tiež súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia vytkol súdom nižšieho stupňa, že sa nesprávne zaoberali iba otázkou platnosti písomnej zmluvy o združení z 13. júna 1997. Správne mali posúdiť činnosť žalobkyne (predaj drogistického tovaru a iného bežne predávaného tovaru v lekárňach) z pohľadu, či nejde o pracovnú činnosť v súlade s ustanovením § 831 OZ a hlavne sa mali zaoberať otázkou vzniku združenia, jeho zániku a s tým spojených nárokov a aplikáciou ustanovenia § 829 ods. 1 OZ. Okrem toho uviedol, že rozhodnutia nižších stupňov trpia nedostatkom dôvodov v otázke naliehavého právneho záujmu na žalobe o určenie neplatnosti zmluvy o združení a v časti týkajúcej sa zamietnutia žaloby na zrušenie podielového spoluvlastníctva.

Z uvedeného vyplýva, že dovolací súd v tomto rozhodnutí vôbec neuviedol právny názor vo forme právneho pokynu smerujúceho k vyriešeniu dôvodnosti žalobou uplatneného nároku. Dovolací súd v tomto rozhodnutí vôbec neriešil otázku omeškania žalovanej s plnením majetkového podielu pri rozpustení združenia, a teda ani otázku rozhodujúcej skutočnosti pre vznik omeškania s plnením dlhu. V danej veci chýba jeden zo základných predpokladov prípustnosti dovolania v zmysle § 238 ods. 2 O.s.p., spočívajúci v existencii právneho názoru dovolacieho súdu, vysloveného v zrušujúcom rozsudku, ktorý by bol pre odvolací súd záväzný. Dovolanie proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu preto podľa tohto zákonného ustanovenia nie je prípustné.

Vzhľadom na to, že občiansky súdny poriadok pripúšťa možnosť podať dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z dôvodov uvedených v ustanovení § 237 O.s.p., dovolací súd z úradnej povinnosti skúmal, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu netrpí niektorou z väd uvedenou v predmetnom zákonnom ustanovení, t.j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol

potrebný, odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom.

Existenciu vád podľa § 237 O.s.p. dovolací súd však nezistil; napokon dovolateľ tieto vady vo svojom dovolaní ani nenamietal.

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania žalobkyne podľa § 237 O.s.p. a dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky opravný prostriedok žalobkyne preto odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 4 O.s.p.) bez toho, aby sa zaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Žalovaná mala v dovolacom konaní úspech, preto jej patrí právo na náhradu trov konania proti žalobkyne, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovanej v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli, preto jej neboli priznané.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. januára 2015

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Pudmarčíková